

Leo Trotskij: Den revolutionära marsrörelsen i Tyskland

(Odaterade personliga anteckningar)

1. Till skillnad från de andra kapitalistiska länderna har det under de senaste månaderna varken ägt rum någon kraftig eller ens särskilt betydande försämring av den ekonomiska situationen.
2. Inte heller har det skett några större inrikespolitiska förändringar. De borgerliga partierna i centralregeringen stöds i praktiken av socialdemokraterna som går med i regeringar i de enskilda tyska staterna.
3. På den internationella scenen utgörs de viktigaste händelserna av Londonförhandlingarnas sammanbrott och folkomröstningen i Övre Schlesien. Men under den nuvarande situationen i Tyskland kan Fochs militära ockupation av flera nya platser i sig själv inte bli någon avgörande sporre för arbetarklassen. Precis som tidigare hänger frågan om Övre Schlesien i luften.
4. Eftersom det i nuvarande skede inte är frågan om någon direkt imperialistisk offensiv mot Sovjetrepubliken, måste nyheter från Ryssland få en hämmande snarare än stimulerande effekt på de arbetande massorna i Tyskland.
5. Det verkar ha upprättats en viss relativ jämvikt i landet. Den borgerliga statsapparaten har fått ett visst självförtroende.
6. Sedan de blodiga slagen 1919 har arbetarklassen gått igenom en molekylär process av inre omgruppering, varvid alla dess samlade erfarenheter har fått sitt mest fulländade yttre uttryck i skapandet av det kommunistiska partiet med nästan en halv miljon medlemmar.
7. Sida vid sida med den borgerliga statsapparaten har den socialdemokratiska apparaten och fackföreningarna återerövat en relativ stabilitet och har återigen blivit den viktigaste passiviserande och konservativa faktorn inom de arbetande massorna.
8. Kommunistpartiet närmade sig den nuvarande situationen utifrån att den pågående perioden måste utnyttjas lika mycket för att stärka sina organisationer som för att systematiskt agitera bland de arbetande massorna med målet att rubba den rådande instabila jämvikten. Det är uppenbarligen syftet med det ”öppna brevet” som uppmanar de arbetande massorna till revolutionära aktioner kring delvisa krav.
9. Dessutom bestod den taktiska uppgiften av att utröna massornas motståndsförmåga och motståndskraft mot fienden med hjälp av särskilda massaktioner av lokal, facklig eller politisk natur. Och genom att gradvis bredda aktionsbasen och därefter skärpa sina metoder, kanske inom en mycket nära framtid hitta ett gynnsamt tillfälle för att övergå till en allmän offensiv.
10. En sådan taktisk plan skulle kunna (och måste i viss mening) kollidera med fiendens motsatta plan: att inte ge kommunistpartiet möjlighet att systematiskt utveckla massaktioner utan istället provocera det till förhastade utspel, isolera det från massorna och undertrycka det.
11. Men ett sådant agerande från kontrarevolutionens sida skulle kunna leda till direkt motsatt resultat: att arbetarklassen i sin helhet sluter leden under kommunistpartiets fana. Detta resultat skulle bli alltmer oundvikligt ju öppnare och mer provocerande kontrarevolutionens handling var.

12. Enligt alla bedömningar betraktade inte massorna Hörsings polisoffensiv i det preussiska Sachsen som inledningen på en kontrarevolutionär kampanj mot proletariatet i sin helhet, helt oavsett vad Hörsings aktioner hade för konkret objektiv betydelse. Och som en konsekvens av frånvaron av hårda fakta och den extremt korta förberedande agitationen kunde inte massorna ta till sig den analys som kommunistpartiets centralkommitté gjorde av Hörsings aktion som en avgörande motivering för att agera (oavsett om analysen var korrekt i det givna läget).
13. Med tanke på de förhållanden som angivits ovan saknade de breda arbetarmassorna psykologiska och politiska motiv för att svara på uppmaningarna till avgörande aktioner, generalstrejk och väpnade aktioner.
14. Störst beredskap för positiva och revolutionära aktioner uppvisade två grupper inom proletariatet: för det första gruvarbetarna i Westfalen, som under lång tid har befunnit sig inom arbetarklassens eftertrupp men nu har väckts av revolutionen och då blivit en av dess mest stridbara avdelningar, och för det andra de arbetslösa, som genom själva naturen på sin ställning inte har hittat sig en plats i den instabila jämvikt som råder i Ebert och companys republik. Under dessa förhållanden gjorde de ganska talrika terroraktionerna bara att de revolutionära aktionerna blev ännu mer meningslösa i ögonen på de breda arbetarmassorna och hjälpte socialdemokraternas och de Oberoendes kontrarevolutionära arbete.
15. Om kommunistpartiets centralkommitté begick en rad *taktiska* misstag: den valde ett ogynnsamt ögonblick för aktioner, hade inte tillräckligt klart formulerade mål för rörelsen, gjorde inte tillräckligt kvantitativa och kvalitativa agitatoriska förberedelser av rörelsen och så vidare, så måste den *politiska* slutsats som de arbetande massorna i Tyskland kommer att dra av marshändelserna utgå från socialdemokraternas och de Oberoendes senaste och mest uppenbara förräderi.
16. Under dessa förhållanden innebär Levis och andras offentliga uttalanden – som i grund och botten upprepar socialdemokraternas och de Oberoendes argument och stämplar sitt eget partis taktiska försummelse som bakunistisk kupppolitik – en förvrängning av hela dess politiska perspektiv och för in element av demoralisering i kommunistpartiet precis vid ett tillfälle när det mer än någonsin behöver enhet och behöver stärka tilltron till sig själv och sin styrka.

Om en facklig ledare efter en misslyckad ekonomisk strejk där staten använt sin polis, press och gula fackföreningar för att hjälpa kapitalisterna mot arbetarna, om ledaren efter en sådan misslyckad strejk skulle inleda en kampanj mot fackföreningen och anklaga den för varenda dödlig synd istället för att fördöma de gula ledarna, polisen, borgarklassen och så vidare, så vore en sådan facklig ledares uppträdande likvärdigt med kamrat Levis uppträdande.
17. Striderna i januari och mars 1919 var försvarsstrider mot kontrarevolutionen som ingrep för att återta sina positioner. Dessa försvarsstrider slutade i nederlag, varefter det gradvis upprättades en instabil jämvikt som utgjorde utgångspunkt för årets marshändelser. Den nuvarande aktionen antog omedelbart karaktären av offensiv. Även den slutade i nederlag. I vilken mån kontrarevolutionen kommer att lyckas bredda och stärka sin ställning kommer att bero på många faktorer och först och främst den revolutionära motståndskraften hos den proletära majoritet som inte råkade vara indragen i striderna i mars.
18. Tveklöst utgör marsaktionen en vändpunkt för den kommunistiska kampen i Tyskland. Fram till de Oberoendes kongress i Halle och fram till kommunistpartiets föreningskongress, riktade kommunisterna, som var alltför svaga för att direkt leda de revolutionära aktionerna, främst in sig på propaganda – framförallt med syftet att påverka arbetare i det Oberoende partiet. De Oberoendes vänsterflygel var upptagen av den interna partikampen. Efter kom-

munistpartiets enande riktades uppmärksamheten till en början in på organisatoriskt oberoende. Således sammanfaller uppbygget av kommunistpartiet med en period av relativ politisk jämvikt i Tyskland och relativ passivitet bland arbetarmassorna. Marsaktionen var kommunistpartiets första självständiga åtgärd och första revolutionära politiska aktion. Innebörden i denna åtgärd kommer att bli viktigare ju mer Tysklands inre liv rubbas ur sin jämvikt.

19. Det är givetvis självklart att kommunistpartiets nederlag på intet vis kan visa sig vara slutgiltigt. Precis som varje hjältemodig handling under arbetarklassens kamp kommer mars- händelserna att införlivas i de arbetande massornas medvetande, inklusive de som stod vid sidan om under mars- händelserna eller till och med intog en halvt fientlig inställning till dem. Vid första bästa revolutionära situation som omfattar stora massor i kamp kommer de alla att påminna sig att det i det förflutna bara har varit kommunistpartiet som har lett öppen revolutionär kamp. Under det kommande revolutionära uppsvinget kommer dess misslyckanden och uppoffringar att betala sig hundrafalt.

(Troligen skrivet våren 1921. Översättning från engelska, Göran Källqvist.)